

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ PANEVĖŽIO MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2015-10-20 Nr. 4D-2014/2-1791
Vilnius

I. SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (toliau vadinama - pareiškėja), [...] daugiabučio gyvenamojo namo (toliau vadinama – ir Namas) gyventojos, skundą dėl Panevėžio miesto savivaldybės (toliau vadinama - Savivaldybė) administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), atliekant [...] namo savininkų bendrijos (toliau vadinama – Bendrija) valdymo organų (Bendrijos pirmininko A, toliau vadinama – Bendrijos pirmininkas) veiklos, sietinos su kelio ženklo, nurodančio stovėjimo būdą, Namo kieme įrengimu, priežiūra ir kontrolę ir sprendžiant saugaus eismo organizavimo Namo teritorijoje klausimus.

2. Pareiškėja skunde nurodo:

2.1. „[...] [...] mūsų Namo [...] Bendrijos pirmininkas nerimsta. [...] Už mūsų kaupiamas lėšas, surinktus Namo išlaikymui ir remontui pinigus pastatė ženklą prie įvažiavimo į [Namo] kiemą. [...]“ (šių ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „Tas ženklas reiškia, kad automobilius galima per visą Namo ilgį statyti ant pėstiesiems eiti skirto šaligatvio. Ženklas pastatytas 2014 m. gegužės 1 d. [...]. Mes neturime šaligatvio. [...] Dabar labai nesaugu kieme. Suaugusius ir vaikus stato į pavojų. Be to, yra ligotų žmonių, kuriems sunku praeiti šį atstumą iki gatvės. [...] Tenka eiti per žaliąją veją arba sukti didelį lanką. [...]“

2.3. „Valdininkai nepažiūri, kokia padėtis mūsų kieme. Savivaldybės tarnautojas nufotografavo šaligatvį, apstatytą automobiliais. Tuo viskas ir pasibaigė. [...]“

2.4. „Kas gali [...] [Bendrijos pirmininką] priversti laikytis įstatymų, nenaudoti kaupiamųjų lėšų, skirtų Namo remontui ir išlaikymui, švaistyti savo užgaidoms tenkinti: ženklo įrengimui, [...] [...]“

3. Pareiškėja Seimo kontrolieriaus prašo išsiaiškinti dėl skunde nurodytų aplinkybių

4. Su skundu pateikta:

4.1. **Savivaldybės administracijos 2014-10-27 raštas Nr. IS-7122(12.1.11), adresuotas pareiškėjai (kopija), kuriame nurodyta:**

4.1.1. „[...] Jūsų 2014-09-16 prašymas nuimti Namo kieme pastatytą kelio ženklą, nurodantį stovėjimo būdą, 2014 m. spalio 24 d. buvo svarstytas Panevėžio m. eismo saugumo komisijoje.“

4.1.2. „Komisija, atsižvelgusi į tai, kad kelio ženklas laikinai įrengtas Namu savininkų bendrijos prašymu jai detaliu planu priskirtoje teritorijoje ir už Bendrijos lėšas, nusprendė, kad kelio ženklo demontavimas galimas [Bendrijai] priėmus sprendimą jį nuimti.“

4.2. **Savivaldybės administracijos 2015-05-20 raštas Nr. 19-1214(4.5), adresuotas pareiškėjai (kopija), kuriame nurodyta:**

4.2.1. „[...] Lietuvos Respublikos daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymas (toliau - Įstatymas) nustato, kad prie pastato bendrojo naudojimo objektų priskiriamas pastato savininkų naudojamas ir valdomas žemės sklypas, kurio tvarkymui gali būti naudojamos kaupiamosios lėšos.“

4.2.2. „Kadangi žemės sklypas Bendrijai priskirtas įstatymų nustatyta tvarka, šiam sklypui tvarkyti Bendrija gali naudoti savo kaupiamąsias lėšas. Apie kaupiamųjų lėšų naudojimą sprendžiama Namu savininkų susirinkime balsų dauguma.“

4.2.3. „[...] Bendrijos pirmininkas, siekdamas išspręsti automobilių statymo prie Namu problemą, kad nebūtų baudžiami [Namu] butų savininkai dėl neleistino automobilių statymo, neorganizuodamas Namu savininkų susirinkimo, atsiklausė [Namu] butų savininkų nuomonės. Dauguma butų savininkų pasirašė ir pritarė kelio ženklo pastatymui, Bendrijos kaupiamosios lėšos buvo panaudotos bendro naudojimo objekto - žemės sklypo - tvarkymui. Tai, kad minimas klausimas išspręstas atsižvelgiant į daugumos butų savininkų valią, išreikštą ne susirinkimo metu, yra laikytina, kad padarytas mažareikšmis pažeidimas. [...] Bendrijos pirmininkui pareikšta pastaba ir išaiškintos Įstatymo nuostatos dėl minimo kelio ženklo pastatymo sprendimo.“

4.2.4. „Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.82 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad ginčus dėl kaupiamųjų lėšų sprendžia teismas. Šiuo atveju sprendimas dėl kaupiamųjų lėšų panaudojimo kelio ženklo pastatymui teismui nebuvo apskūstas.“

4.2.5. „[...] Bendrija viena iš pirmųjų mieste iš esmės sutvarkė Namui priskirtą žemės sklypą: atliko kadastrinius matavimus, įregistravo Nekilnojamojo turto registre, 2015 m. kovo 19 d. sudarė valstybinės žemės nuomos sutartį, pagal kurią 57 metams išnuomojo žemės sklypą. Valstybinės žemės nuomos sutartis įregistruota Nekilnojamojo turto registre. Tik atlikus minėtus veiksmus galima pradėti automobilių stovėjimo aikštelės įrengimo darbus. Bendrija išnuomotame žemės sklype planuoja įsirengti automobilių stovėjimo aikšteles, kurias įrengus planuoja nuimti laikinai įrengtą stovėjimo būdą nustatantį kelio ženklą. [...]“

II. TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

5. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 ir 20 straipsniais, Seimo kontrolierius kreipėsi į **Savivaldybės administraciją**.

6. **Iš Savivaldybės administracijos pateiktų paaiškinimų ir dokumentų nustatyta:**

6.1. „[...] Kelio ženklas, nurodantis lengvųjų automobilių stovėjimo būdą [Namu] kieme, įrengtas 2014 m. balandžio 9 d. Namu savininkų bendrijos prašymu [...]. Kelio ženklas įrengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos kelių įstatymo 13 straipsnio [1 dalimi] „[...] *Technines eismo reguliavimo priemonės suderinusios su policija įrengia kelius prižiūrinčios įmonės*“; Lietuvos Respublikos daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo 2 straipsnio 15 [dalimi] „*Pastato bendrojo naudojimo objektai: [...] 5) bendrojo naudojimo žemės sklypas - bendrosios dalinės nuosavybės teise ar kitais įstatymų nustatytais pagrindais daugiabučių gyvenamųjų namų ar kitos paskirties pastatų savininkų naudojamas ir (ar) valdomas žemės sklypas*“; Savivaldybės tarybos 2013 m. kovo 28 d. [sprendimu] Nr. 1-104 „Dėl teritorijų prie

esamų daugiaaukščių namų ir laisvos valstybinės žemės Panevėžio mieste (teritorija tarp [...] gatvių) detaliojo plano patvirtinimo, pagrindinės žemės naudojimo paskirties, būdų ir pobūdžių nustatymo.“

6.2. „Prašymas, kuriame išreiškiamas [pareiškėjos] nepasitenkinimas dėl įrengto kelio ženklo, gautas 2014 m. rugsėjo 19 d. Pareiškėjos prašymas buvo nagrinėjamas Panevėžio miesto eismo saugumo komisijoje 2014 m. spalio 24 d. Apie komisijos priimtą sprendimą pareiškėja buvo informuota 2014-10-27 raštu Nr. 18-7122(12.1.11) [...]. Pareiškėjai 2014 m. spalio 27 d. raštu Nr. 18-7122(12.1.11) buvo paaiškinta, [kad] dėl kelio ženklo nuėmimo reikia kreiptis į ženklo savininką - Bendriją [...].“

6.3. „Priemonių dėl kelio ženklo panaikinimo nesiiimta, nes jis įrengtas teisėtai, įrengimo projektas suderintas su policija [...].“

6.4. „[...] Pėsčiųjų saugaus eismo reikalavimai daugiabučių namų kiemuose reglamentuojami kelių eismo taisyklėse – XXI skyrius Eismas gyvenamojoje zonoje [...] [183 punktas]. Šio skyriaus reikalavimai taip pat taikomi daugiabučių gyvenamųjų namų kiemuose. [180 punktas]. Gyvenamojoje zonoje pėstieji turi pirmumo teisę prieš transporto priemones.“

6.5. „Pirmininko veiklos pagrįstumo ir teisėtumo dėl kelio ženklo įrengimo Savivaldybė nenagrinėjo. [...].“

6.6. „[...] Bendrija įregistruota Juridinių asmenų registre 1995 m. lapkričio 24 d. (kodas 248292580). [...].“

6.7. „2013 m. kovo 28 d. Savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 1-104 „Dėl teritorijų prie esamų daugiaaukščių namų ir laisvos valstybinės žemės Panevėžio mieste (teritorija tarp [...] gatvių) detaliojo plano patvirtinimo, pagrindinės žemės naudojimo paskirties, būdų ir pobūdžio nustatymo“ [Namui] patvirtintas detalusis planas (sklypo plotas 4743 kv.m).“

6.8. „Iš [...] [Bendrijos pirmininko] pateiktos medžiagos matoma, kad siekiant išspręsti automobilių statymo prie Namo problemą, dėl kelio ženklo, leidžiančio statyti automobilius ant šaligatvio, pastatymo buvo surengta Namo butų savininkų apklausa. Vadovaujantis Namo butų savininkų daugumos išreikšta valia ([...] Bendrijos pirmininko 2013-05-23 prašymas su Namo gyventojų sąrašais), pagal 2014 m. balandžio 9 d. Savivaldybės administracijos Miesto ūkio patvirtintą eismo organizavimo projektą Nr. T14-008 buvo pastatytas laikinas kelio ženklas. Jo pastatymo išlaidos 627,01 Lt apmokėtos pagal 2014 m. balandžio 10 d. PVM sąskaitą faktūrą iš Bendrijos kaupiamųjų lėšų sąskaitos [...].“

6.9. „[...] Bendrijos buhalterinę apskaitą tvarko AB „B“ pagal 2008 m. liepos 1 d. buhalterinės apskaitos paslaugų teikimo sutartį. 2014 m. balandžio 10 d. Bendrijos visuotiniame susirinkime priimtas sprendimas dėl kaupiamųjų lėšų sąskaitos perskyrimo. Nuo 2014 m. gegužės mėn. Bendrija turi kaupiamųjų lėšų ir Bendrijos rinkliavų sąskaitas [...].“

6.10. „Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.85 straipsnio nuostatose įteisinta, kad sprendimai dėl bendrojo naudojimo objektų valdymo ir naudojimo, taip pat dėl naujų bendrojo naudojimo objektų sukūrimo ir disponavimo jais klausimų, priimami butų ir kitų patalpų savininkų balsų dauguma. Butų ir kitų patalpų savininkų sprendimai gali būti priimami nesusaukus susirinkimo, o balsuojant raštu. Taip pat ir [Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatyme] numatyta, kokius klausimus pagal kompetenciją sprendžia visuotinis daugiabučio namo savininkų bendrijos narių susirinkimas ir butų ir visų patalpų savininkų susirinkimas, nustatyta susirinkimo šaukimo ir organizavimo tvarka. Todėl sprendimas dėl kelio ženklo, leidžiančio statyti automobilius ant šaligatvio, pastatymo ir lėšų šiam tikslui, turėjo būti priimtas Namo butų savininkų susirinkime. Bendrijos pirmininkas, siekdamas išspręsti Namo teritorijoje automobilių statymo problemą, kad nebūtų baudžiami butų savininkai dėl neleistino automobilių statymo, atsiklausė butų savininkų nuomonės. [...]. Bendrijos pirmininkui pareikšta pastaba ir išaiškintos [Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo] nuostatos dėl minimo kelio ženklo pastatymo sprendimo.“

6.11. „Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.82 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad ginčus dėl kaupiamųjų lėšų sprendžia teismas. Šiuo atveju sprendimas dėl kaupiamųjų lėšų panaudojimo kelio ženklų pastatymui teismui nebuvo apskūstas.“

6.12. Kelių eismo taisyklių [155] punktas Sustoti ir stovėti draudžiama: „[...] 155.5. ant vejų, šaligatvio (išskyrus tuos atvejus, kai ten stovėti leidžia stovėjimo būdą nurodantys kelio ženklai [...])“; Kelių eismo taisyklių - XXI skyrius Eismas gyvenamojoje zonoje „[...] 178. šio skyriaus reikalavimai taip pat taikomi daugiabučių gyvenamųjų namų kiemuose.“ Saugaus eismo reikalavimai nustatyti Kelių eismo taisyklėse, nurodyti taisyklių punktai įrengiant ženklą nepažeisti.“

6.13. „Bendrija viena iš pirmųjų mieste iš esmės sutvarkė Namui priskirtą žemės sklypą: atliko kadastrinius matavimus, įregistravo Nekilnojamojo turto registre, 2015 m. kovo 19 d. sudarė valstybinės žemės nuomos sutartį, pagal kurią 57 metams išnuomojo žemės sklypą. Valstybinės žemės nuomos sutartis įregistruota Nekilnojamojo turto registre [...]. Tik atlikus minėtus veiksmus, galima pradėti automobilių stovėjimo aikštelės įrengimo darbus. Bendrija išnuomotame žemės sklype planuoja įsirengti automobilių stovėjimo aikšteles [...].“

6.14. „Bendrijos pirmininkas 2015-09-23 raštu „Dėl ženklų pastatymo, aikštelės įrengimo“ [...] papildomai paaiškino apie šiuo metu atliekamus darbus dėl automobilių statymo įrengimo prie [...] [Namo].“

6.15. **Bendrijos pirmininko 2014-03-10 prašyme, adresuotame Savivaldybei (kopija), nurodyta:** „[Prašome] leisti laikinai įsirengti kelio ženklą Nr. 528, su papildomomis lentelėmis [Namo] kieme, leidžiančio statyti automobilius ant šaligatvio per visą Namo ilgį. Dauguma Namo gyventojų neprieštaruoja ir kartu išsprendžiama automobilių parkavimo problema Namo kieme. Už kelio ženklų įrengimą sumokėsime savomis lėšomis. [...]“

6.16. **Savivaldybės administracijos 2014-04-09 Eismo organizavimo projekte Nr. T14-008 (kopija) nurodyta:** „Užsakovas - [Savivaldybės administracijos] Miesto ūkio skyrius. Darbų vieta – [Namo] kiemas. Darbų apibūdinimas – nurodytoje vietoje pastatyti laikiną kelio ženklą 528 su lentele 831. Už darbus moka – [Bendrija]. Darbų pabaiga – 2014-04-15. Suderinta – Panevėžio apskrities VPK Kelių policijos biuras. [...]“

6.17. **Bendrijos 2015-04-16 visuotinio susirinkimo protokole Nr. 28 (kopija), be kita ko, nurodyta:**

6.17.1. „[...]“. Protokolas surašytas 2015 m. balandžio 16 d. Susirinkimas įvyko 2015-04-16. Name yra 78 Bendrijos nariai. Susirinkime dalyvauja 47 Bendrijos narių [...]. Susirinkimo pirmininkas A. Susirinkimo sekretorius C. [...]“

6.17.2. „3. Svarstyta: automobilių papildomoms vietoms įrengti projekto pirkimas. Nutarta: įsigyti projektą papildomoms vietoms įrengti. Balsavo: už - 45 balsai, prieš - 2 balsai. [...]“

6.18. **Bendrijos pirmininko 2015-09-23 rašte, adresuotame Savivaldybės administracijai (kopija), nurodyta:** „išsinuomojus Namui priklausantį sklypą, [2015-04-16] susirinkimo metu dauguma [Namo butų ir kitų patalpų] savininkų nusprendė pirkti projektą prie Namo stovėjimo vietoms įrengti, buvo padaryta topografinė nuotrauka įmonės „D“ ir šiuo metu [yra rengiamas] projektas.“

Skundo tyrimui reikšmingi teisės aktai

7. Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai:

7.1. **Įstatymai:**

7.1.1. *Seimo kontrolierių įstatyme* nustatyta:

12 *straipsnis* – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. [...]“

7.1.2. Vietos savivaldos įstatyme nustatyta:

3 straipsnio 11 dalis – „Savivaldybės bendruomenė – savivaldybės nuolatiniai gyventojai, bendrais viešaisiais poreikiais, interesais ir savivaldos teisiniais santykiais susieti su savivaldybės taryba ir kitais viešojo administravimo funkcijas atliekančiais savivaldybės subjektais.“

4 straipsnis – „Pagrindiniai principai, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra: [...]; 8) bendruomenės ir atskirų savivaldybės gyventojų interesų derinimo. Savivaldybės institucijų priimti sprendimai bendruomenės interesais neturi pažeisti įstatymų garantuotų atskirų gyventojų teisių; 9) savivaldybės gyventojų dalyvavimo tvarkant viešuosius savivaldybės reikalus. Savivaldybės institucijos sudaro sąlygas savivaldybės gyventojams tiesiogiai dalyvauti rengiant ir svarstant sprendimų projektus, organizuojant apklausas, susirinkimus, sueigas, viešą peticijų nagrinėjimą, skatina kitas pilietinės iniciatyvos formas. Savivaldybės institucijos diegia savivaldos principus švietimo, kultūros ir kitose įstaigose, remia asociacijų iniciatyvas, susijusias su viešųjų savivaldybės reikalų tvarkymu; [...].“

6 straipsnio 1 dalis – „Savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos) savivaldybių funkcijos: „[...]“; 32) savivaldybių vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas; [...]“; 42) butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, [...], susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūra ir kontrolė [...].“

7.1.3. Saugaus eismo automobilių keliais įstatyme reglamentuojama:

2 straipsnio 25 dalis – „Kelio ženklas – Kelių eismo taisyklėse (toliau – KET) nurodytas ženklas, kuriuo nustatoma eismo tvarka, įspėjami eismo dalyviai arba jiems suteikiama informacija.“

3 straipsnio 3 dalis – „Eismą keliuose Lietuvos Respublikoje gali riboti tik KET numatyti kelio ženklai, ženklinimo linijos, šviesoforai ir reguliuotojo signalai. [...]“

4 straipsnis – „Eismo saugumo užtikrinimo principai yra: 1) valstybės pareiga – sudaryti saugias ir vienodas visiems eismo dalyviams dalyvavimo eisme sąlygas, eismo dalyvių pareiga – žinoti ir laikytis valstybės nustatytos eismo tvarkos; 2) eismo dalyvių sveikatos ir gyvybės užtikrinimas svarbiau negu ūkinės veiklos ekonominiai rezultatai; 3) asmens, visuomenės ir valstybės interesų įvertinimas ir derinimas užtikrinant saugų eismą.“

6 straipsnis – „Eismo saugumas užtikrinamas: 1) nustatant Vyriausybės, jos įgaliotų institucijų, savivaldybių įgaliojimus eismo saugumo užtikrinimo srityje; [...].“

10 straipsnio 8 dalis – „Užtikrindamas eismo saugumą, savivaldybės administracijos direktorius: [...]“; 2) iš savivaldybės administravimo subjektų ir valstybinio administravimo subjektų savivaldybėje, nevyriausybinų organizacijų atstovų sudaro savivaldybės eismo saugumo komisiją, tvirtina jos nuostatus; [...]“; 4) rūpinasi vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, transporto infrastruktūros objektų projektavimu, statyba, gatvių tiesimu, taisymu ir rekonstravimu, [...].“

7.1.4. Civiliniame kodekse nustatyta:

2.82 straipsnio 4 dalis – „Juridinių asmenų organų sprendimai gali būti teismo tvarka pripažinti negaliojančiais, jeigu jie prieštarauja imperatyviosiems įstatymų normoms, juridinio asmens steigimo dokumentams arba protingumo ar sąžiningumo principams. [...]“

4.82 straipsnio 4 dalis – „Butų ir kitų patalpų savininkai taip pat privalo reguliariai kaupti lėšas, kurios bus skiriamos namui (statiniui) atnaujinti pagal privalomuosius statinių naudojimo ir priežiūros reikalavimus. Šios lėšos yra butų ir kitų patalpų savininkų bendroji dalinė nuosavybė. [...]“. Ginčus dėl kaupiamųjų lėšų sprendžia teismas.“

4.83 straipsnio 4 dalis – „Buto ir kitų patalpų savininkas (naudotojas) neprivalo apmokėti išlaidų, dėl kurių jis nėra davęs sutikimo ir kurios nesusijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais privalomaisiais statinių naudojimo ir priežiūros reikalavimais arba dėl kurių nėra priimtas butų ir kitų patalpų savininkų susirinkimo sprendimas šio kodekso 4.84 ir 4.85 straipsniuose nustatyta tvarka.“

4.85 *straipsnio 1 dalis* – „Sprendimai dėl bendrojo naudojimo objektų valdymo ir naudojimo, taip pat dėl naujų bendrojo naudojimo objektų sukūrimo ir disponavimo jais klausimų, priimami butų ir kitų patalpų savininkų balsų dauguma, jeigu įstatymuose nenustatyta kitaip. Kiekvieno buto ir kitų patalpų savininkas turi vieną balsą. Jeigu butas ar kita patalpa nuosavybės teise priklauso keliems savininkams, jiems jų susitarimu atstovauja vienas asmuo, kuris turi vieną balsą.”

4.85 *straipsnio 7 dalis* – „Butų ir kitų patalpų savininkų sprendimai gali būti priimti ir nesušaukus susirinkimo, bet jiems raštu pareiškus apie savo sprendimą. Balsavimams raštu taikomi šiame straipsnyje nustatyti kvorumo ir sprendimui priimti reikalingo balsų skaičiaus reikalavimai. Balsavimo raštu tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.“

4.85 *straipsnio 9 dalis* – „Buto ar kitos patalpos savininko teisei apskūsti šiame straipsnyje nustatyta tvarka priimtus butų ir kitų patalpų savininkų sprendimus taikomas 6 mėnesių ieškinio senaties terminas.“

7.1.5. *Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatyme* nustatyta:

2 *straipsnio 7 dalis* – „*Daugiabučių gyvenamųjų namų ar kitos paskirties pastatų savininkų bendrija* (toliau – bendrija) – ribotos civilinės atsakomybės pelno nesiekiantis juridinis asmuo, įsteigtas naudoti, valdyti, prižiūrėti bendrosios dalinės nuosavybės teisės objektus arba juos sukurti bendrijos narių poreikiams, arba tenkinti kitus bendruosius poreikius.“

2 *straipsnio 15 dalis* – „Pastato bendrojo naudojimo objektai: [...] 5) bendrojo naudojimo žemės sklypas – bendrosios dalinės nuosavybės teise ar kitais įstatymų nustatytais pagrindais daugiabučių gyvenamųjų namų ar kitos paskirties pastatų savininkų naudojamas ir (ar) valdomas žemės sklypas.“

9 *straipsnis* – „1. Aukščiausiasis bendrijos organas yra bendrijos narių visuotinis susirinkimas. [...]. 2. Bendrijos valdymo organai yra valdyba ir (arba) bendrijos pirmininkas. Bendrija įgyja civilines teises, prisiima civilines pareigas ir jas įgyvendina per savo valdymo organus. [...]“

10 *straipsnio 1 dalis* – „Visuotinis susirinkimas: [...] 8) tvirtina įmokų, skirtų bendrijos administravimo, bendrojo naudojimo objektų nuolatinės techninės priežiūros (eksploatavimo) ar kitoms išlaidoms apmokėti, tarifus; [...] 12) tvirtina kitas įmokas, susijusias su bendrijos administravimu, bendrojo naudojimo objektų naudojimu ir priežiūra, jeigu bendrijos įstatuose nenustatyta kitaip; [...]“

14 *straipsnio 6 dalis* – „Bendrijos pirmininkas atsako už: [...] 1) bendrijos veiklos organizavimą ir jos tikslų įgyvendinimą; [...] 9) [...] bendrojo naudojimo žemės sklypo (sklypų) naudojimą ir tvarkymą pagal įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus; [...] 11) butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkų kaupiamųjų lėšų sąskaitos tvarkymą ir šių lėšų naudojimą pagal paskirtį; [...]“

20 *straipsnio 1 dalis* – „Bendrijos valdymo organų veiklos priežiūrą ir kontrolę pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą atlieka savivaldybės.“

21 *straipsnio 3 dalis* – „Butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkai privalo: [...] 3) vykdyti bendrijos organų, butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkų susirinkimų sprendimus dėl bendrojo naudojimo objektų valdymo, naudojimo, priežiūros ir atnaujinimo; [...]“

21 *straipsnio 4 dalis* – „Butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkai turi teisę: [...] 7) apskūsti bendrijos valdymo organų, visuotinio susirinkimo (įgaliotinių susirinkimo) ir kitus butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkų sprendimus Civilinio kodekso 2.82 straipsnyje nustatyta tvarka; [...]“

23 *straipsnio 3 dalis* – „Butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkai (išskyrus juridinius asmenis) ir bendrija, kreipdamiesi į teismą dėl visų reikalavimų, susijusių su bendrijos veikla, yra atleidžiami nuo žyminio mokesčio mokėjimo.“

7.1.6. *Kelių įstatyme* nustatyta:

13 straipsnio 1 dalis – „[...] Techninės eismo reguliavimo priemonės suderinusios su policija įrengia kelius prižiūrinčios įmonės.“

7.1.7. *Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatyme* nustatyta:

4 *straipsnis* – „Įstaigos, teikdamos informaciją, vadovaujasi šiais principais: 1) *informacijos išsamumo*, reiškiančio, kad pareiškėjui turi būti pateikta visa pagal teisės aktus teiktina jo prašymo turinį atitinkanti informacija; 2) *tikslumo*, reiškiančio, kad pareiškėjui teikiama informacija turi atitikti įstaigos disponuojamą informaciją; [...]“

7.1.7. *Viešojo administravimo įstatyme* nustatyta:

3 *straipsnis* – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...]; 12) naujovių ir atvirumo permainingoms principas. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas turi ieškoti naujų ir veiksmingų būdų, kaip spręsti problemas, ir nuolat mokytis iš gerosios patirties pavyzdžių.“

7.2. **Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir ministerijų teisės aktai:**

7.2.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. 1950 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. liepos 16 d. nutarimo Nr. 768 redakcija) patvirtintose *Kelių eismo taisyklėse* reglamentuojama:

155 *punktas* – „Sustoti ir stovėti draudžiama: [...]; 155.5. ant vejų, šaligatvio (išskyrus tuos atvejus, kai ten stovėti leidžia stovėjimo būdą nurodantys kelio ženklai arba transporto priemonė nurodyta leidime, išduotame prekiauti viešoje vietoje renginių metu); [...]“

180 *punktas* – „[...] Gyvenamojoje zonoje pėstieji turi pirmumo teisę prieš transporto priemones.“

7.2.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-03-09 nutarimu Nr. 260 patvirtintose *Naudojamų kitos paskirties valstybinės žemės sklypų pardavimo ir nuomos taisyklėse* reglamentuojama:

28 *punktas* – „[...] Valstybinės žemės sklypo, reikalingo daugiabučiam namui eksploatuoti, nuomos sutartį gali sudaryti daugiabučio namo savininkų bendrija, [...]“

Tyrimo išvados

8. Atsižvelgiant į tyrimo metu nustatytas aplinkybes, išvados teikiamos Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmus vertinant atskirai:

8.1. dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), atliekant Bendrijos pirmininko veiklos priežiūrą ir kontrolę;

8.2. dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), sprendžiant saugaus eismo organizavimo Namo teritorijoje klausimus.

Dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), atliekant Bendrijos pirmininko veiklos priežiūrą ir kontrolę

9. Šios pareiškėjos skundo dalies tyrimo metu esminė vertintina aplinkybė – Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmai (neveikimas), atliekant Bendrijos pirmininko veiklos, sietinos su kelio ženklo, nurodančio stovėjimo būdą, Namo kieme įrengimu ir apmokėjimu už tai Bendrijos lėšomis, priežiūrą ir kontrolę.

Atsižvelgus į šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes (pažymos 1–6 paragrafai), į teisinį reglamentavimą, nurodytą pažymos 7 paragrafe, konstatuotina:

9.1. 2013-03-28 Savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 1-104 „*Dėl teritorijų prie esamų daugiaaukščių namų ir laisvos valstybinės žemės Panevėžio mieste (teritorija tarp [...] gatvių) detaliojo plano patvirtinimo, pagrindinės žemės naudojimo paskirties, būdų ir pobūdžio nustatymo*“

Namui patvirtintas detalusis planas (pažymos 6.7 punktą).

9.2. Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo (toliau vadinama – ir Įstatymas) 2 straipsnio 7 dalyje įtvirtinta nuostata, kuria remiantis, **Daugiabučių gyvenamųjų namų ar kitos paskirties pastatų savininkų bendrija** laikytinas ribotos civilinės atsakomybės pelno nesiekiantis juridinis asmuo, įsteigtas naudoti, valdyti, prižiūrėti bendrosios dalinės nuosavybės teisės objektus arba juos sukurti bendrijos narių poreikiams, arba tenkinti kitus bendruosius poreikius. To paties teisės akto 2 straipsnio 15 dalies 5 punkte reglamentuojama, kad pastato bendrojo naudojimo objektu laikytinas **bendrojo naudojimo žemės sklypas**, t. y. bendrosios dalinės nuosavybės teise ar kitais įstatymų nustatytais pagrindais daugiabučių gyvenamųjų namų ar kitos paskirties pastatų savininkų naudojamas ir (ar) valdomas žemės sklypas.

9.3. Pažymėtina, jog daugiabučių gyvenamųjų namų ar kitos paskirties pastatų savininkų bendrijos įgyja civilines teises, prisiima civilines pareigas ir jas įgyvendina per savo valdymo organus – valdybą ir (arba) bendrijos pirmininką (Įstatymo 9 straipsnio 2 dalis). Kaip reglamentuojama minėto teisės akto 14 straipsnio 6 dalies 1 ir 9 punktuose, bendrijos pirmininkas atsako už bendrijos veiklos organizavimą, jos tikslų įgyvendinimą, taip pat už bendrojo naudojimo žemės sklypo (sklypų) naudojimą ir tvarkymą pagal įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus.

9.4. Civilinio kodekso 4.85 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta nuostata, jog sprendimai dėl bendrojo naudojimo objektų valdymo ir naudojimo, taip pat dėl naujų bendrojo naudojimo objektų sukūrimo ir disponavimo jais klausimų, priimami butų ir kitų patalpų savininkų balsų dauguma, jeigu įstatymuose nenustatyta kitaip. Remiantis to paties straipsnio 7 dalies nuostatomis, butų ir kitų patalpų savininkų sprendimai gali būti priimti ir nesušaukus susirinkimo, bet jiems raštu pareiškus apie savo sprendimą. Tyrimo metu Savivaldybės administracija informavo Seimo kontrolierių, jog Bendrijos pirmininkas, siekdamas spręsti minėtą automobilių parkavimo prie Namo problemą, dėl kelio ženklų, leidžiančių statyti automobilius ant šaligatvio, pastatymo, organizavo Namo butų savininkų apklausą (pažymos 6.8 punktą). Pažymėtina, jog nors Bendrijos pirmininkas minėtai probleminei situacijai spręsti susirinkimo neorganizavo ir Namo butų savininkų sprendimas šiuo atveju priimtas nebuvo, Bendrijos pirmininkas 2014-03-10 raštu kreipėsi į Savivaldybę, prašydamas leisti laikinai įsirengti kelio ženklą Nr. 528 su papildoma lentele Namo kieme, be kita ko, nurodydamas, jog dauguma Namo gyventojų dėl to neprieštarauja, o už kelio ženklų įrengimą bus sumokėta iš Bendrijos lėšų (pažymos 6.15 punktą).

10. Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 32 punkte kaip viena iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų yra įtvirtinta **butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, priežiūra ir kontrolė**. Atitinkamai savo turiniu analogiška nuostata numatyta ir Įstatymo 20 straipsnio 1 dalyje, kuria remiantis, pagal Vietos savivaldos įstatymą savivaldybės atlieka bendrijos valdymo organų veiklos priežiūrą ir kontrolę.

Pareiškėja 2014-09-19 kreipėsi į Savivaldybės administraciją dėl Bendrijos pirmininko galimai neteisėtų veiksmų, sietinų su minėto kelio ženklų Namo kieme įrengimu (pažymos 6.2 punktą).

Tyrimo metu išnagrinėjus ir įvertinus surinktą informaciją, darytina išvada, jog gavusi pareiškėjos 2014-09-19 kreipimąsi, **Savivaldybės administracija pagal kompetenciją nesiėmė visų galimų priemonių, t. y. tinkamai neatliko Bendrijos pirmininko veiklos, sietinos su kelio ženklų, nurodančio stovėjimo būdą, Namo kieme įrengimu, priežiūros bei kontrolės, kadangi:**

10.1. kaip reglamentuojama Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 10 straipsnio 8 dalies 2 punkte įtvirtintose nuostatose, užtikrinamas eismo saugumą, savivaldybės administracijos direktorius iš savivaldybės administravimo subjektų ir valstybinio administravimo subjektų savivaldybėje, nevyriausybinų organizacijų atstovų sudaro savivaldybės eismo saugumo komisiją. Remiantis Savivaldybės administracijos Seimo kontrolieriui pateikta informacija, pareiškėjos

kreipimasis **2014-10-24** buvo nagrinėjimas Panevėžio miesto eismo saugumo komisijos posėdyje, o apie pareiškėjos 2014-09-19 kreipimosi nagrinėjimo rezultatus pareiškėja buvo informuota Savivaldybės administracijos **2014-10-27** raštu Nr. 18-7122(12.1.11).

10.2. Tyrimo metu įvertinus minėto 2014-10-27 rašto *turinį*, pažymėtina, jog jame nebuvo nurodyta visa informacija, sietina su pareiškėjos 2014-09-19 kreipimesi keliamais probleminiais klausimais, o būtent – *dėl lėšų, reikalingų kelio ženklo įrengimui, panaudojimo iš Bendrijos kaupiamosios sąskaitos pagrįstumo*, tokiu būdu pažeidžiant Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto *informacijos išsamumo* principą, reiškiantį, kad pareiškėjui turi būti pateikta visa pagal teisės aktus teiktina jo prašymo turinį atitinkanti informacija. Šiuo atveju atkreiptinas dėmesys į tai, jog Įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 8 ir 12 punktuose įtvirtintos teisės normos, reglamentuojančios, kad visuotinis susirinkimas tvirtina įmokų, skirtų bendrijos administravimo, bendrojo naudojimo objektų nuolatinės techninės priežiūros (eksploatavimo) ar kitoms išlaidoms apmokėti, tarifus, taip pat tvirtina kitas įmokas, susijusias su bendrijos administravimu, bendrojo naudojimo objektų naudojimu ir priežiūra. Remiantis to paties teisės akto 14 straipsnio 6 dalies 11 punktu, **už butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkų kaupiamųjų lėšų sąskaitos tvarkymą ir šių lėšų naudojimą pagal paskirtį**. Tyrimo metu Savivaldybės administracija informavo Seimo kontrolierių, jog minėto kelio ženklo pastatymo išlaidos 2014-04-10 buvo apmokėtos iš Bendrijos kaupiamųjų lėšų sąskaitos, tačiau pagal tyrimo metu pateiktą informaciją, t. y. 2013-05-23 Namų gyventojų nutarimo *Dėl ženklo pastatymo Namų kieme, leidžiančio statyti automobilius kieme ant šaligatvio* kopiją, šiame nutarime Namų gyventojai išreiškė savo valią tik dėl pritarimo (nepritarimo) kelio ženklo Namų kieme pastatymui, tačiau nebuvo priimtas Namų gyventojų sprendimas dėl tam reikalingų lėšų panaudojimo (lėšų dydžio, jų šaltinio ir pan.). Pažymėtina, kad sprendimas dėl kaupiamųjų lėšų sąskaitos perskyrimo, kuriuo remiantis, Bendrija šiuo metu turi atskiras kaupiamųjų lėšų ir Bendrijos rinkliavų sąskaitas, Bendrijos visuotiniame susirinkime priimtas buvo priimtas tik 2014-04-10 (pažymos 6.9 punktas).

10.3. Seimo kontrolierius pažymi, jog *Savivaldybės administracija, nagrinėdama pareiškėjos 2014-09-19 kreipimąsi, tinkamai neatliko Bendrijos pirmininko veiklos priežiūros bei kontrolės*, t. y. neanalizavo, dėl kokių priežasčių Bendrijos pirmininkas prieš kreipiantis į Savivaldybės administraciją su prašymu dėl kelio ženklo Nr. 528 su papildoma lentele Namų kieme įrengimo, teisės aktuose nustatyta tvarka neorganizavo Namų gyventojų susirinkimo (balsavimo raštu) sprendimui dėl kelio ženklo įrengimo darbams reikalingų lėšų dydžio, jų kaupimo (lėšų šaltinio) priimti. Šiuo atveju taip pat atkreiptinas dėmesys, jog Savivaldybės administracija Seimo kontrolieriui pateiktoje informacijoje nurodė, kad „[Bendrijos] pirmininko veiklos pagrįstumo ir teisėtumo dėl kelio ženklo įrengimo Savivaldybė nenagrinėjo“ (pažymos 6.5 punktas), taip pat nepateikta informacija, ar Savivaldybės administracija vertino Bendrijos Pirmininko veiklą kelio ženklo įrengimui panaudojant Bendrijos lėšas, kas, Seimo kontrolieriaus nuomone, vertintina kritiškai.

10.4. Seimo kontrolierius taip pat atkreipia dėmesį į tai, jog, remiantis Įstatymo 9 straipsnio 1 dalimi, aukščiausiasis bendrijos organas yra bendrijos narių visuotinis susirinkimas. Nors dauguma Namų butų savininkų pasirašė ir pritarė minėto kelio ženklo pastatymui (2013-05-23 Namų gyventojų apklausa *Dėl kelio ženklo pastatymo namų kieme, leidžiančio statyti automobilius kieme ant šaligatvio*), tačiau Namų butų ir kitų patalpų savininkų susirinkimas (balsavimas raštu) dėl kelio ženklo Namų kieme įrengimo ir dėl jo pastatymo išlaidų apmokėjimo Bendrijos lėšomis organizuojamas nebuvo, o Savivaldybės administracija pagal kompetenciją nesiėmė visų galimų priemonių Bendrijos pirmininko veiklai gerinti, apsiribodama pastabos Bendrijos pirmininkui pareiškimu (pažymos 6.10 punktas), neįpareigodama organizuoti visuotinį Bendrijos narių susirinkimą ar balsavimą.

Šiuo atveju taip pat tikslinga atkreipti dėmesį į tai, jog, remiantis Civilinio kodekso 4.83

straipsnio 4 dalyje įtvirtinta nuostata, buto ir kitų patalpų savininkas (naudotojas) neprivalo apmokėti išlaidų, dėl kurių jis nėra davęs sutikimo ir kurios nesusijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais privalomaisiais statinių naudojimo ir priežiūros reikalavimais arba dėl kurių nėra priimtas butų ir kitų patalpų savininkų susirinkimo sprendimas šio kodekso 4.84 ir 4.85 straipsniuose nustatyta tvarka. Seimo kontrolieriui tyrimo metu kilo abejonių, ar minėto kelio ženklų Namų kieme įrengimo darbų išlaidos buvo susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais privalomaisiais statinių naudojimo ir priežiūros reikalavimais.

11. Apibendrinus pirmiau nurodytas išvadas, konstatuotina, kad pareiškėjos skundo dalis dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo), atliekant Bendrijos pirmininko veiklos priežiūrą ir kontrolę, pripažintina pagrįsta.

12. Papildomai atkreiptinas pareiškėjos dėmesys, jog Seimo kontrolieriaus kompetencijai nepriskirtina vertinti Bendrijos priimtų sprendimų teisėtumo ir pagrįstumo. Remiantis Įstatymo 21 straipsnio 4 dalies 7 punkte įtvirtinta nuostata, butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkai turi teisę apskųsti bendrijos valdymo organų, visuotinio susirinkimo (įgaliotinių susirinkimo) ir kitus butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkų sprendimus Civilinio kodekso 2.82 straipsnyje nustatyta tvarka. Kaip reglamentuojama Civilinio kodekso 2.82 straipsnio 4 dalyje, juridinių asmenų organų sprendimai gali būti *teismo tvarka* pripažinti negaliojančiais, jeigu jie prieštarauja imperatyviosioms įstatymų normoms, juridinio asmens steigimo dokumentams arba protingumo ar sąžiningumo principams. Remiantis to paties teisės akto 4.85 straipsnio 9 dalimi, butų ir kitų patalpų savininkų sprendimai per 6 mėnesius gali būti skundžiami bendrosios kompetencijos teismui. Įstatymo 23 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, numatanti, jog butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkai, kreipdamiesi į teismą dėl visų reikalavimų, susijusių su bendrijos veikla, yra atleidžiami nuo žyminio mokesčio mokėjimo.

*Dėl Savivaldybės administracijos
pareigūnų veiksmų (neveikimo), sprendžiant saugaus eismo organizavimo
Namų teritorijoje klausimus*

13. Šios pareiškėjos skundo dalies tyrimo metu esminė vertintina aplinkybė – Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmai (neveikimas), sprendžiant saugaus eismo organizavimo Namų teritorijoje klausimus.

Atsižvelgus į šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes (pažymos 1–6 paragrafai), į teisinį reglamentavimą, nurodytą pažymos 7 paragrafe, konstatuotina:

13.1. remiantis Vietos savivaldos įstatymo 3 straipsnio 11 dalimi, savivaldybės bendruomenė (savivaldybės nuolatiniai gyventojai) yra bendrais viešaisiais poreikiais ir interesais susieti su viešojo administravimo funkcijas atliekančiais savivaldybės subjektais. Atsižvelgiant į Vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnyje įtvirtintus pagrindinius principus, kuriais grindžiama vietos savivalda, savivaldybės institucijos turi užtikrinti galimybę savivaldybės gyventojams dalyvauti tvarkant viešuosius savivaldybės reikalus, *reaguoti į Savivaldybės gyventojų nuomonę*. Pažymėtina, jog įgyvendindama minėto teisės akto 4 straipsnio 1 dalies 8 punkte įtvirtintą *bendruomenės ir atskirų savivaldybės gyventojų interesų derinimo* principą, *Savivaldybei įvirtinta pareiga užtikrinti, kad jos institucijų priimti sprendimai bendruomenės interesais nepažeis įstatymų garantuotų atskirų gyventojų teisių*.

13.2 Kaip reglamentuojama Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 1 punkte, eismo saugumas užtikrinamas nustatant Vyriausybės, jos įgaliotų institucijų, *savivaldybių* įgaliojimus eismo saugumo užtikrinimo srityje. Remiantis Vietos savivaldos įstatymo

6 straipsnio 1 dalies 32 punktu, viena iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų savivaldybių vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas *ir saugaus eismo organizavimas*. Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 4 straipsnyje įtvirtinti pagrindiniai eismo saugumo užtikrinimo principai, be kita ko, numatantys pareigą valstybei sudaryti saugias ir vienodas visiems eismo dalyviams dalyvavimo eisme sąlygas, užtikrinti eismo dalyvių sveikatos ir gyvybės prioritetą prieš ūkinės veiklos ekonominius rezultatus, taip pat įvertinti bei derinti visuomenės ir valstybės interesus užtikrinant saugų eismą (pažymos 7.1.3 punktas).

14. Remiantis Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 2 straipsnio 25 dalimi, kelio ženklų laikytinas Kelių eismo taisyklėse nurodytas ženklas, kuriuo nustatoma eismo tvarka, įspėjami eismo dalyviai arba jiems suteikiama informacija, o to paties teisės akto 3 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, jog eismą keliuose Lietuvos Respublikoje gali riboti tik Kelių eismo taisyklėse numatyti kelio ženklai.

Tyrimo metu nustatyta, jog, atsižvelgiant į 2014-03-10 Bendrijos pirmininko kreipimąsi, 2014-04-09 Savivaldybės administracijos Miesto ūkio skyrius patvirtino Eismo organizavimo projektą Nr. T14-008, kuris, kaip reglamentuojama Kelių įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje (pažymos 7.1.6 punktas), buvo suderintas su Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kelių policijos biuru (pažymos 6.16 punktas). Remiantis minėtu projektu, Namo kieme buvo pastatytas laikinas kelio ženklas Nr. 528 su papildoma lentele, nurodančia leistiną stovėjimo būdą.

15. Remiantis Savivaldybės administracijos Seimo kontrolieriui pateikta informacija, 2015-03-19 buvo sudaryta ir Nekilnojamojo turto registre įregistruota valstybinės žemės nuomos sutartis, pagal kurią Bendrijai 57 metams išnuomotas šalia Namo esantis žemės sklypas (pažymos 6.13 punktas). Pažymėtina, jog, sudarius minėtą žemės sklypo nuomos sutartį, 2015-04-15 įvyko Bendrijos narių visuotinis susirinkimas, kuriame, be kita ko, buvo svarstyta papildomoms automobilių parkavimo vietoms įrengti projekto pirkimas ir nutarta įsigyti projektą papildomoms automobilių parkavimo vietoms įrengti (pažymos 6.17 punktas).

Tikslinga pažymėti, jog nors parengus minėtą projektą ir atlikus su automobilių stovėjimo aikštelės įrengimu susijusius darbus, Namo kieme esantis kelio ženklas Nr. 528 su papildoma lentele, nurodančia leistiną stovėjimo būdą, galimai bus nebereikalingas, ir probleminė situacija, sietina su minėtu kelio ženklu leidžiamu automobilių stovėjimo būdu, tikėtina, išsispres, *šiuo metu ji yra aktuali*. Kaip reglamentuojama Kelių eismo taisyklių 180 punkte, *gyvenamojoje zonoje pėstieji turi pirmumo teisę prieš transporto priemones*. Remiantis to paties teisės akto 155.5 punktu, *sustoti ir stovėti ant vejos ir (ar) šaligatvio yra draudžiama*, išskyrus išimtinius atvejus. Atsižvelgiant į tai, *Seimo kontrolieriaus nuomone, netoleruotina situacija, kuomet Namo kieme įrengus kelio ženklą ir nenumačius būdų (priemonių), kaip pėstieji galėtų eiti saugiai bei naudotis jų pirmumo teise prieš transporto priemones gyvenamojoje zonoje, yra neužtikrinamas pėsčiųjų (įtraukiant ir pareiškėją) saugumas bei jų pirmumo teisė prieš transporto priemones*.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 10 straipsnio 8 dalies 4 punkte įtvirtinta nuostata, reglamentuojanti, jog, užtikrindamas eismo saugumą, savivaldybės administracijos direktorius turi rūpintis vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, transporto infrastruktūros objektų projektavimu, statyba, gatvių tiesimu, taisymu ir rekonstravimu. Seimo kontrolierius pažymi, jog *vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, transporto infrastruktūros objektų projektavimas ir saugaus eismo organizavimas yra savarankiškoji savivaldybių funkcija, kuri negali būti perduodama kitam subjektui* (pavyzdžiui, daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijoms).

Tyrimo metu taip pat nustatyta, kad pareiškėjai pateiktame 2014-10-27 atsakyme Nr. 18-7122(12.1.11) Savivaldybės administracija nurodė, kad dėl Namo kieme esančio kelio ženklo nuėmimo pareiškėjai tikslinga kreiptis į jo savininką – Bendriją (pažymos 4.1 punktas). Su šia

Savivaldybės administracijos išreikšta pozicija nesutiktina, kadangi Bendrijos lėšomis buvo tik apmokėti kelio ženklų įrengimo darbai, tačiau *minėtų darbų užsakovas*, remiantis Savivaldybės pateikta informacija, *yra Savivaldybės administracijos Miesto ūkio skyrius* (pažymos 6.16 punktas). Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, jog Savivaldybės administracija pažeidė Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 2 punkte įtvirtintą *tikslumo* principą, reiškiantį, kad pareiškėjui teikiama informacija turi atitikti įstaigos disponuojamą informaciją.

Akcentuotina, kad faktas, jog 2015-03-19 Bendrija sudarė ir Nekilnojamojo turto registre įregistravo valstybinės žemės nuomos sutartį, pagal kurią Bendrijai buvo išnuomotas šalia Namo esantis žemės sklypas, neatleidžia Savivaldybės administracijos nuo pareigos šioje teritorijoje rūpintis saugaus eismo organizavimu ir pagal kompetenciją imtis visų priemonių jo užtikrinimui. Taip pat atkreiptinas dėmesys, jog tyrimo metu Savivaldybės administracija Seimo kontrolieriui nepateikė prašomos informacijos apie tai, ar nagrinėjant pareiškėjos prašymą panaikinti Namo kieme įrengtą kelio ženklą, buvo vertinama juo nustatyto stovėjimo būdo atitiktis saugaus eismo pėstiesiems reikalavimams, taip pat ar minėtas kelio ženklas neleistinai neapriboja Namo gyventojų teisių naudotis šalia Namo esančiu šaligatviu.

Atsižvelgiant į tai, bei remiantis pareiškėjos skunde pateikta informacija, t. y. jog po to, kai buvo įrengtas minėtas kelio ženklas, ir nenumačius būdų (priemonių), kaip pėstieji galėtų eiti saugiai bei naudotis jų pirmumo teise prieš transporto priemones gyvenamojoje zonoje, Namo gyventojai iš esmės nebegali naudotis šalia esančiu šaligatviu ir tokiu būdu kyla grėsmė pėsčiųjų saugumui (pažymos 2.2 punktas), Seimo kontrolieriaus nuomone, tikslinga, kad Savivaldybės administracija, įgyvendindama Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 12 punkte įtvirtintą *naujovių ir atvirumo permainingoms principą*, reiškiantį, jog viešojo administravimo subjektas turi ieškoti naujų ir veiksmingų būdų, kaip spręsti problemas, ir nuolat mokytis iš gerosios patirties pavyzdžių, imtūsi priemonių ir Savivaldybės teritorijos ribose kompleksiskai spręstų eismo saugumo organizavimo daugiabučių gyvenamųjų namų aplinkoje klausimus, nepažeidžiant pėsčiųjų teisių bei jų teisėtų interesų.

16. Apibendrinus pirmiau nurodytas išvadas, konstatuotina, kad pareiškėjos skundo dalis dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo), sprendžiant saugaus eismo organizavimo Namo teritorijoje klausimus, pripažintina pagrįsta.

III. SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

17. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Seimo kontrolierius nusprendžia:

pareiškėjos X skundo dalį dėl Panevėžio miesto savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), atliekant [...] namo savininkų bendrijos valdymo organų veiklos priežiūrą ir kontrolę, pripažinti pagrįsta.

18. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Seimo kontrolierius nusprendžia:

pareiškėjos X skundo dalį dėl Panevėžio miesto savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), sprendžiant saugaus eismo organizavimo daugiabučio gyvenamojo namo, esančio [...], teritorijoje klausimus, pripažinti pagrįsta.

IV. SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

19. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 ir 17 punktais, Seimo kontrolierius *Panevėžio miesto savivaldybės administracijai* rekomenduoja:

19.1. imtis priemonių, kad ateityje, gavus asmenų prašymus, atsakymai į juos būtų parengti ir pareiškėjai informuojami laikantis teisės aktuose nustatytos tvarkos, ypač atkreipiant dėmesį į Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 1 bei 2 punktuose įtvirtintus *informacijos išsamumo* ir *tikslumo* principus;

19.2. imtis priemonių ir Panevėžio miesto savivaldybės teritorijos ribose kompleksiskai spręsti esimo saugumo organizavimo daugiabučių gyvenamųjų namų aplinkoje klausimus, užtikrinant, jog daugiabučio gyvenamojo namo, esančio [...], gyventojai (įtraukiant ir pareiškėją X) galėtų tinkamai naudotis teisės aktuose nustatytais pėsčiųjų teisėmis;

19.3. atlikti Panevėžio miesto [...] daugiabučio gyvenamojo namo savininkų bendrijos pirmininko veiklos priežiūrą ir kontrolę šios bendrijos lėšų panaudojimo minėto daugiabučio gyvenamojo namo kieme įrengiant kelio ženklą srityje; Seimo kontrolieriui pateikti išvadą bei informuoti apie priemones, kurių imtasi (numatoma imtis), jeigu būtų nustatyta pažeidimų.

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašytume informuoti Seimo kontrolierių ir pareiškėją iki **2015-11-27**.

Seimo kontrolierius

Raimondas Šukys